

No med denne midlertidige Rentenedsættelse for det næste Finansaar, kan det let være, at de ikke opnaa en varig Forbedring i deres Prioritetsforhold, mens Tiden er dertil.

D. Hansen: Det var jo en ret interessant Forklaring, vi hørte nu af det ærede Medlem for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Dalsgaard). Han mener at gavne Sorø Akademis og Kommunitetets Debitorer mest ved at nægte dem Rentenedsættelsen. Jeg mener det modsatte, jeg mener, at vi gavne dem ved at vedtage disse Forslag saaledes, at de altsaa faa den Rentenedsættelse, som baade er billig og retfærdig. Jeg beklager meget, at den højtærede Minister stiller sig saa afvisende over for disse Forslag, thi jeg tror dog, det maa indrømmes, at naar der som her i de allerfleste Tilfælde er Tale om Kapitaler, der staa paa indtil 1,000 Kr. pr. Td. Harkort, er 4 pCt. en alt for urimelig høj Rente at tage af saadanne Kapitaler. Der er selvfølgelig ikke Spor af Tvivl om, at dersom Debitorerne sagde Pengene op, som det ærede Medlem, der sidst talte, tilraadede, vilde de med største Lethed kunne faa $3\frac{1}{2}$ pCt.s Penge at laane, men der er en Hage derved, nemlig at Debitorerne kun kunne sige Pengene op med $\frac{1}{2}$ Mars Barsel, og vi vide jo godt, at jævne, findige Landmænd altid ere noget tilbageholdne med at foretage den Slags Pengeforandringer. Jeg beklager derfor meget, at den højtærede Minister og den ærede Ordfører for Flertallet stille sig imod disse Forslag, og jeg ser ikke rettere end, at det er fuldstændig i Strid med de Udtalelser, vi hørte her for en Tid siden i denne Sal fra den højtærede Finansminister. Under 1ste Behandling af Loven om Statslaanet udtalte den højtærede Finansminister, at han havde gjort gældende og vilde fastholde, at Landet var stedt i Nød, at der er Trang over hele Vindien til en Nedgang i Renten, at der er Trang til, at Staten gør, hvad den kan gøre, for at andre Pengeinstitutter kunne følge efter paa samme Vej, og Maalet derved naas. Det udtalte den højtærede Finansminister, men den højtærede Kirke- og Undervisningsminister og den ærede Ordfører for Flertallet her i Tinget udtalte sig nu i en ganske anden Retning. Jeg beklager det, thi Sagen er jo nemlig den, at der her ikke alene er Tale om de Renter, som Landmændene maa betale højere, end de egentlig burde efter simpel Retfærdighed, men naar man ser paa Budgetiet, som det foreligger for Kommunitetet og Sorø Akademi, se vi, at disse have overordentlig store Indtægter i Form af Tiende og Arvesæste-

afgifter. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (S. Hage) kom til at spørge, om der ikke burde foretages lidt Nedsættelse i Arvesæsteafgifterne. Jeg vil sige til det ærede Medlem: jo, det burde der netop, thi Sagen er den, at saa vel disse som Tiendeafgifterne svares efter Kapitelstatsten, og trods det, at Kapitelstatsten i Aar er meget lav, drister jeg mig til at paastaa, at den i Forhold til de Priser, Landmændene faa for deres Produkter, er ikke saa ganske lidt for høj. Jeg tillader mig at tro, at Kapitelstatsten er 8 à 10 pCt. for høj i den allerførste Del af Landet. Nu kan den højtærede Minister sige, at det er noget, han ingen Indflydelse har paa, og det skal jeg indrømme. Grunden dertil ligger andre Steder, og den ligger særlig i den Omstændighed, at vore Præster eller i hvert Fald en stor Del af vore Præster Landet rundt ved Siden af deres vigtige Virksomhed for at fremme det sande og rigtige og retfærdige, ere i Stand til at erhverve sig et ret betydeligt Handelstalent, et Handelstalent, der navnlig giver sig Udslag deri, at de for en enkelt Kornsort, Byg, ere i Stand til at opnaa betydelig højere Priser end de fleste Landmænd. Jeg tror derfor, at i Betragtning baade af dette, at Tiendeafgifterne og Arvesæsteafgifterne, som jo svares efter Kapitelstatsten ere for høje, og at Renter er for høj i Forhold til de sjkre Panter, som Sorø Akademi og Kommunitetet have, vilde det kun være ganske simpel Retfærdighed at stemme for Mindretallets Forslag. Den højtærede Minister mener jo, at hverken Kommunitetet eller Sorø Akademi kan taale at miste disse Indtægter. Efter Finansloven, som den foreligger her, faar Kommunitetet et Overskud paa over 80,000 Kr. og Sorø Akademi et Overskud paa over 50,000. Nu siger ganske vist den højtærede Minister, at dette Overskud vil svinde betydelig ind paa Grund af de lave Kapitelstatster, men selv om det skulde helt svinde bort, tror jeg desuagtet, at baade Kommunitetet og Sorø Akademi nok kunde bære det, og der er i alt Fald en Udvej, som man kunde benytte, hvis det skulde bringe Underbalance, og det er den at nedsætte Understøttelsen til Videnskabsmænd, Kunstnere og Digtere en lille Smule. Det var i alt Fald en Udvej, som ogsaa kunde prøves. Jeg vil tillade mig at anbefale ærede Medlemmer at stemme for de Forslag, som Mindretallet har stillet op, jeg tror, det er i enhver Henseende gode, retfærdige og fornuftige Forslag.

Dalsgaard: Ja, jeg stønner ikke rettere, end at den sidste ærede Taler i Virke-